

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 1. De pensionibus in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

propter officium datur beneficium, quia tamen quandoque iusta causa intervenire potest, propter quam in alicujus beneficio constitui potest pensio; non raro etiam injusta, & planè simoniaca: plures in hac materia dubitationes proponi possunt, an, & quando ejusmodi beneficiorum diminutio, pensionum impositione, validè ac licitè fieri possint?

§. I.

De pensionibus in genere.

916 **Q**uæstio prima est, quid, & quotuplex sit pensio? Ad r. r. quòd apud Lessium l. 2. c. 34. num. 301. sic definiatur: est *ius percipiendi fructus ex alieno beneficio*. Dicitur: *ex alieno*; quia nemo dicitur ex suo beneficio habere pensionem, sicut nec usufructum ex bonis propriis. Apud Azorium p. 2. lib. 8. c. 5. q. 1. sic definitur: *est certa portio ex aliquo beneficio Ecclesiastico, iusta de causa ad tempus detracta, & separata*. Per particulam (*ad tempus*) distinguitur à portione, quam habent portionarii, de quibus egimus proximè n. 262. Nam hujusmodi portio est perpetua; & cum aliunde sit propter officium spirituale, nec habeat curam animarum, nec jurisdictionem, nec dignitatem, est verè beneficium simplex.

917 Ad 2. r. pensionem esse triplicem, temporalem, spiritualem, & mediam. *Temporalis* (alio nomine *laica*) est, quæ datur propter aliquod ministerium temporale, v. g. viro illustri, ut Ecclesiam defendat; Oeconomo, ut negotia Ecclesiæ agat, vel cuilibet ob operam Ecclesiæ navatam, vel navandam; *Spiritualis* est, quæ fundatur in titulo merè spirituali, & datur v. g. Concionatori, vel adjutori Episcopi, aut Parochi: *Media* est, quæ fundatur in solo statu spirituali, non tamen in officio spirituali præstando, & datur v. g. Clerico pauperi, vel Parocho seni, ut se sustentet: item, quæ datur causa resignationis, vel litis componendæ; tam spiritualis, quàm media, pensio Ecclesiastica dicitur, Pensionarius, autem, ut simitur ex Lessio de benef. n. 208. est ille, cui solvitur pensio, sicut donatarius ille, cui fit donatis.

918 Quæstio altera est, an pensio sit beneficium Ecclesiasticum propriè dictum? de pensione laica vegetativa certa est; sed nec

pensionem Ecclesiasticam esse beneficium, propriè Ecclesiasticum, rectè tradit Castropalaustom. 2. p. 11. §. 1. n. 4. nec etiam venire *illius appellatione*, quia per mortem pensionarii extinguitur: quod tamen limitat Pyrius Corradus in praxi Dispens. Apostolic. l. 6. c. 2. n. 8. volens, illam (in *favorabilibus*) venire *beneficii appellatione*, saltem late sumpti.

Quæstio 3. est, an habens pensionem sustentanda vitæ sufficientem, ad ejus titulum in sacris promoveri possit? r. quòd sic, si perpetua sit, nam ad hoc sufficit jus alicui ad dies vitæ constitutum percipiendi redditus sufficientes ad decentem, & congruam sustentationem, & ideo etiam carens patrimonio, sed habens ex mera donatione tantum, quantum sat est ad honestam sustentationem (si Episcopus judicavit esse necessariam, vel utile suis Ecclesiis) ordinari potest in sacris, *ex declarat. Congreg. Card. pro dub. Trid.* apud Azor p. 2. l. 3. c. 4. q. 1.

Quæstio est 4. an, *sine consensu Episcopi*, pensio, ad quam quis in sacris ordinatus est, possit renunciari? Negativam tenent aliqui; sed dicendum, posse, si aliunde obtineat, unde decenter, & commodè, ordinatus vivere possit; sic Doctores communiter in c. *Tuis de præbend. in 6. & constat ex Trid. sess. 21. c. 2.* ubi communiter sermo est de alienatione *patrimonii*, ad cujus titulum quis ordinatus est; & ita etiam de pensione censet P. Ladislaus Sennyli, in Examine quadripartito Ordinandorum. p. 2. c. 1. n. 30. ubi quaerit, an patrimonium, vel pensio (ad quam quis ordinatus est) possit alienari? respondet, nec alienari, nec extinguì, nec remitti, nec resignari posse, *sine Episcopi licentia*, hancque non dandam; *nisi consuet. posse Clericum aliunde decenter, & perpetuò sustentari*. Si dicas, ergo etiam is, qui v. g. habet *titulum mensæ* ab aliquo, & ad illum ordinatus, obtinuit beneficium intitulum, licitè potest, sine consensu Episcopi, illi titulo mensæ renunciare: r. posse, juxta datam limitationem; quia decretum Tridentini, alienationem prohibens, solum loquitur: *donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens obtineat, vel aliunde habeat sufficientem sustentationem*.

Quæstio est 5. an, habens pensionem perpetuam, debeat *ejus facere mentionem*

nem in supplicatione pro beneficio impetrando? R. quòd sic; si beneficium velit impetrare per rescriptum *Justitiæ*; non, *gratiæ*; sic Azor *p. 2. l. 3. c. 1. q. 4. Rescriptum*, seu *litera justitiæ vocantur*, quibus conceditur Clerico beneficium *intuitu indigentia*; & ideo dicuntur dari *in forma communi*; quando autem Pontifex dat *liberaliter*, & non intuitu paupertatis, seu indigentia, dicuntur *litera gratiæ*, & dantur *in forma specialiter*, Abbas *c. postulasti, de rescript.* Ratio est, nam nec habens patrimonium cogitur illud exprimere ad impetrandum rescriptum *gratiæ* à summo Pontifice, ut tradit Azor cit.

922 Quæstio est 6. an pensio, quam quis, cum consensu Papæ renuntians suo beneficio, sibi reservat in eodem, sit propriè beneficium Ecclesiasticum? R. quòd non; quia morte pensionarii non vacat, sed extinguitur; Sic Azor *cit. p. 2. l. 3. c. 5. q. 1.* Deinde pensio in jure distinguitur à beneficiis *c. quamvis, de præbend. in 6. ibi: non in pensione, sed in beneficiis Ecclesiasticis volumus providere.* 2. quia non est jus perpetuum percipiendi redditus Ecclesiasticos; nam finitur vitâ pensionarii, nec in ea datur talis successio, ut in beneficiis; nec datur propter spirituale officium, sed ob qualitatem personæ Clericalis; & obligatio ministerii non est ex institutione pensionis.

923 Dices 1. in *c. ad audientiam, de rescript.* dicitur, *recipientes ab eis annuas pensiones, seu alia beneficia*; pronomen autem *alia* est particula implicativa similitudinis; 2. pensio subrogatur beneficio; ut, cum quis pensionem sibi constituit in beneficio resignato, subrogatum autem sapit naturam ejus, cui subrogatur, *L. si eum. §. injuriarum. ff. si quis cautionibus*; 3. quia pensio *spiritualis*, est jus percipiendi fructus Ecclesiæ ob ministerium spirituale: ergo. Ad 1. R. pronomen *alius* esse implicativum similitum in casu, ubi materia substrata non obstat, aliàs cum dicitur de Christo: *cum eo crucifixi sunt alii duo latrones*, per hoc *alii* etiâ implicaretur *Christus* sub verbo *latrones*. Ad 2. R. quòd subrogatum imitetur quidem naturam, *quoad effectum*; non autem, *quoad qualitatem id*, cui subrogatur; aliàs *patrimonium* esset beneficium, quia

subrogatur beneficio in ordine ad titulum pro recipiendis ordinibus. Ad 3. Nego esse *de se jus perpetuum, ex num. 450.* nego etiam dari propter spirituale ministerium, ut ibidem notatum est.

§. 2.

Quis possit beneficiis imponere pensiones?

DE summo Pontifice non est dubium, 924 posse ex justa causa; cum penes ipsum sit omnium beneficiorum Ecclesiasticorum administratio, *c. 2. de præbend. in 6. justa*: porro causa imponendi beneficio *pensionem temporalem est*, si vel ipsi pensionario imponatur ministerium aliquod temporale, Ecclesiæ præstandum, vel ipse, aut majores ejus, vel consanguinei aliquod Ecclesiæ obsequium præstiterunt; pro concedenda verò *pensione Ecclesiastica*, duplex causa esse potest. 1. *lucratiua*, cum conceditur Clerico, quia v. g. valdè piè vivit; quia in pauperes est valdè hospitalis; quia Ecclesiæ diu servivit: 2. *onerosa*, v. g. quia beneficium possessum resignavit; quia juri prætenso, & liti cessit; quia suum beneficium cum minori commutavit. &c. Porro, quæ diximus de summo Pontifice, extenduntur, licet beneficia non sint libera, sed de jure Patronatus Laici; nunquam tamen præsumitur id Papam voluisse sine consensu Patroni, nisi exprimat; cum Patronatus sit gratia in Laicis; secus est in Patronatu Ecclesiastico; sic Castropal. *cit. num. 7.* & Doctores communiter in *c. Dilectus*, de Jure Patron.

Si Pontifex alicui, sine ulla legitima causa, ex sola sua libertate, pensionem constitueret, eum agere illicitè, & invalidè, docet Lessius *de just. l. 2. c. 34. n. 204.* & alii; quia non est Dominus beneficiorum: Castropalaus ramen *cit. tom. 2. tr. 13. D. 1. p. 11. §. 2. num. 3.* cum Sanchez *l. 7. in Decal. c. 29. n. 79.* probabilius putat, quòd ageret validè, sed illicitè. *Validè*; quia quoad substantiam non ageret contra mentem Christi, & Ecclesiæ, penes quem est rerum Ecclesiasticarum dominium, cum non alienaret extra Ecclesiam; *illicitè* tamen, quoad modum, nimirum sine causa legitima.

Diffi-